

Arbetsmarknadsutsikterna hösten 2017 VÄRMLANDS LÄN

En sammanfattning av prognosen
för arbetsmarknaden 2018

Starkt förväntningsläge i länet

Sverige gynnas av en förbättrad global tillväxt och detta gynnar i sin tur Värmlands län. Förhoppningen är att exporten tar mer fart och bidrar ytterligare till länets ekonomi. Efterfrågan på varor och tjänster har ökat i länet under det senaste halvåret och förstärker bilden av en högkonjunktur.

Stämningläget i länets näringsliv är på historiskt höga nivåer. Framtidstron är starkast inom bygg och anläggning, där det förväntas vara en fortsatt tillväxt i byggandet. Tätt efter kommer industrin, som andra undersökningen i rad visar en stark optimism. Även den privata tjänstesektorn har starka förväntningar inför det kommande halvåret och det är främst inom it-sektorn som optimismen finns. Den offentliga tjänsteproduktionen har haft en positiv tillväxt det senaste halvåret, men man förväntar sig en något långsammare tillväxt framöver.

Fler jobb på den värmländska arbetsmarknaden

Det har skett en relativt kraftig tillväxt av antalet förvärvsarbetande i länet under 2017. Under 2018 fortsätter antalet jobb att växa, men något långsammare. Efterfrågan på arbetskraft är hög i Värmlands län och anställningsplanerna är på fortsatt höga nivåer. Matchningsläget blir samtidigt alltmer ansträngt inom vissa branscher i länet. Inom bygg och den offentliga tjänstesektorn är det många arbetsgivare som har svårt att hitta efterfrågad kompetens. En stark optimism och tydliga anställningsplaner innebär att det blir 1 000 nya jobb i länet under 2018. Det är främst privat och offentlig tjänstesektor som bidrar till ökningen på länets arbetsmarknad. Även inom bygg ökar antalet anställda, men långsammare än tidigare. För första gången på några år är bedömningen att industrin också ökar i antalet anställda.

På fem års sikt är det många arbetsgivare i länet som tror på en fortsatt tillväxt i antalet anställda. Parallellt med detta är det en majoritet som uppger att man behöver ersätta pensionsavgångarna som sker framöver. Under de fem kommande åren behövs det 12 000 nya personer på länets arbetsmarknad, bara för att ersätta pensionsavgångarna. Störst behov finns inom vård och omsorg, industri samt utbildning.

Fortsatt minskning av antalet inskrivna arbetslösa

Arbetsmarknaden i länet har förstärkts ytterligare under andra halvan av 2017. Antalet inskrivna arbetslösa minskade med sju procent mellan oktober 2017 och oktober 2016. Samtidigt har sammansättningen av arbetskraften förändrats över tid och en stor andel står långt ifrån arbete. Ungdomsarbetslösheten har även den haft en kraftig nedgång under 2017. Gruppen gynnas av den starka konjunkturen samtidigt som antalet ungdomar i befolkningen också minskar. I oktober 2017 låg den totala arbetslösheten på 7,7 procent. I slutet av 2017 förväntas antalet inskrivna arbetslösa vara 800 personer färre än i slutet av 2016. Därefter minskar antalet inskrivna arbetslösa med ytterligare 200 personer till slutet av 2018. Det innebär att arbetslösheten bedöms bli 7,6 procent i slutet av 2018.

Tre av fyra står långt ifrån arbetsmarknaden

Det finns vissa grupper som bedöms ha en utsatt ställning på arbetsmarknaden, om de blir arbetslösa. Här ingår utomeuropeiskt födda, personer med högst förgymnasial utbildning, personer med funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga samt äldre inskrivna arbetslösa. Dessa personer står som grupp längre ifrån arbetsmarknaden och det krävs mer aktiva åtgärder för att korta ned tiden i arbetslöshet. Arbetslösheten i länet är som högst bland utomeuropeiskt födda och personer med högst förgymnasial utbildning. Gruppen har minskat något på senare tid men utgör ändå tre av fyra av alla inskrivna arbetslösa. Det är inom dessa grupper en väldigt stor del av arbetskraftsreserven finns och det är viktigt att arbetsförmåga och kompetens tas tillvara. Inskrivna arbetslösa som inte ingår i dessa grupper minskar stadigt. Exempelvis är arbetslösheten bland inrikes födda på en väldigt låg nivå och det kan på vissa håll i länet röra sig om full sysselsättning inom gruppen.

Komplexa utmaningar på den värmländska arbetsmarknaden

Konjunkturen är stark och arbetsmarknaden uppvisar en tydlig styrka. Parallellt med detta består de stora och komplexa utmaningarna i länet. För att lösa dessa utmaningar är det viktigt med samarbeten och engagemang från flertalet parter.

Värmlands län har haft en ofördelaktig demografisk utveckling en längre tid. Befolkningen blir äldre och den potentiella arbetskraften har minskat över tid. Samtidigt har det uppstått ett större inflöde av utrikes födda till länet. Det är ett viktigt tillskott för Värmland att få hit dessa människor om framtida kompetensförsörjning och välfärd ska fungera. För att man ska lyckas med detta behövs tydliga strategier och samarbeten. Det är otroligt viktigt att människor som flyttar hit från andra länder får stöd för att lyckas med sin etablering, på arbetsmarknaden och i samhället. Trots allt är det utrikes födda som är anledningen till att länets befolkning ökar. Utöver samarbeten mellan myndigheter och kommuner behöver även näringslivet samt individerna själva ta ett ansvar.

Många står idag långt ifrån arbetsmarknaden och behöver aktiva insatser för att öka sin anställningsbarhet. Det är viktigt att prioritera dessa individer, då det är här länets framtida resurser till stor del finns. Utomeuropeiskt födda behöver snabbt få lära sig svenska och ta del av andra arbetsmarknadspolitiska insatser. Personer som saknar gymnasial utbildning behöver få stöd och motivation för att läsa upp sin utbildningsnivå. En avklarad gymnasieutbildning är en stor vattendelare på svensk arbetsmarknad, utan det blir det mycket svårare att hitta en varaktig anställning.

Det är viktigt att jobba med dessa utmaningar för att minska risken för stora strukturella problem i framtiden.

Prognosen i sin helhet finns att läsa på vår webbplats:

arbetsformedlingen.se/prognoser